

Tiedote kansatutkijalle:

Floor is Ours! Puuttumisen kulttuurin vahvistaminen esittävien taiteiden työyhteisöissä

Tässä tiedotteessa kerromme tutkimuksesta ja siihen sisältyvistä toimenpiteistä. Selvitämme myös, mitä hyötyä tutkimukseen osallistumisesta on, miten voitte osallistua tutkimukseen ja miten tutkimuksessa kerättyjä tietoja käsitellään.

Tutkimuksen tavoitteet ja hyödyt

Floor is Ours! Puuttumisen kulttuurin vahvistaminen esittävien taiteiden työyhteisöissä -tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa esittävien taiteiden turvallisuuskulttuurista ja niistä tekijöistä, jotka ehkäisevät tai edistävät työturvallisuuden ja hyvinvoinnin epäkohtiin puuttumista. Tuotamme yhdessä esittävän taiteen aloilla toimivien ihmisten kanssa tutkimustietoa keinoista, joilla voidaan vaikuttaa työturvallisuuden ja hyvinvoinnin kehittämiseen ja epäkohtiin puuttumiseen esittävien taiteiden työpaikoilla ja työryhmissä. Tutkimuksen tulosten avulla voimme auttaa esittävän taiteen kenttää vahvistamaan puuttumisen kulttuuria.

Tutkimuksen toteuttaja, yhteistyökumppanit ja aikataulu

Floor is Ours! -tutkimuksen toteuttaa Työterveyslaitos. Tutkimus toteutetaan yhteistyössä seuraavien tahojen kanssa: Näyttelijäliitto, Suomen Kansallisooppera ja -baletti, Suomen Konservatorioliitto, Suomen Muusikkojen liitto, Suomen Sinfoniaorkesterit, Suomen Teatterit, Taideyliopisto, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto, Teatterikeskus ja Tanssin aluekeskusverkosto: Itä-Suomen tanssin aluekeskus (ITAK), Keski-Suomen Tanssin Keskus, Läntinen tanssin aluekeskus, Pirkanmaan Tanssin Keskus, Pohjanmaan tanssin aluekeskus, Pohjoisen tanssin aluekeskus (Jojo – Oulun Tanssin Keskus, Pyhäsalmen Tanssi ry, Routa-ryhmä, Tanssiteatteri Rimpparemmi) ja Tanssin aluekeskus Helsinki / Zodiak – Uuden tanssin keskus. Tutkimusta rahoittavat Työsuojelurahasto, Työterveyslaitos ja edellä mainitut yhteistyötahot. Tutkimushanke toteutetaan ajalla 1.6.2021–30.6.2023.

Tutkimuksen käytännön toteutus

Tutkimus toteutetaan osallistavin menetelmin. Tästä syystä kutsumme tutkimukseen vapaaehtoisia esittävän taiteen eri alojen ammattilaisia kansatutkijoiksi. Kansatutkijat osallistuvat tutkimusaineiston tuottamiseen ja siitä keskusteluun yhdessä Työterveyslaitoksen tutkijoiden ja toistensa kanssa.

Tutkimus etenee seuraavasti:

1. Tutkimuksesta kiinnostuneille henkilöille järjestetään erilliset infotilaisuudet, joissa kerrotaan tarkemmin osallistumisesta tutkimukseen kansatutkijana. Infotilaisuuksien jälkeen kansatutkijuudesta edelleen kiinnostuneita henkilöitä pyydetään sitoutumaan tutkimusyhteistyöhön. Kansatutkijoista muodostetaan 5–6 kansatutkijaryhmää, joissa jokaisessa on 8–10 henkilöä.
2. Kunkin kansatutkijaryhmän toiminnassa vuorottelevat yhteiset tapaamiset ja aineistonkeruu. Työterveyslaitoksen tutkimusryhmä fasiltoi kansatutkijaryhmien toimintaa. Kokonaisuudessaan tutkimusyhteistyö kansatutkijoiden kanssa kestää noin 5–8 kuukautta (ajalla 11/2021–06/2022). Tutkimusyhteistyön aikana kansatutkijoiden kanssa tuotetaan tietoa ja toimintatapoja, joilla esittävien taiteiden toimivat voivat vaikuttaa työturvallisuuden ja hyvinvoinnin kehittämiseen ja epäkohtiin puuttumiseen esittävien taiteiden työpaikoilla ja työryhmissä. Lisäksi yhteisissä tapaamisissa Työterveyslaitoksen tutkimusryhmä selvittää haastatellen kansatutkijoiden kokemuksia kansatutkijana toimimisesta. (Tarkemmin yhteistyöstä kohdassa 'Osallistuminen tutkimukseen kansatutkijana').
3. Kansatutkijaryhmien kanssa tuotettua tietoa ja keinoja levitetään Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän toimesta. Työterveyslaitoksen tutkijat osallistuvat alan toimijoiden järjestämiin tilaisuuksiin ja

tapahtumiin. Näissä tiedotetaan tutkimuksesta sekä kootaan osallistujien näkemyksiä kanssatutkijoiden kanssa tuotetusta tiedosta ja toimintatavoista sekä niiden hyödyntämisestä.

4. Työterveyslaitoksen tutkimusryhmä työstää tutkimuksen loppuraportin sekä tutkimusta koskevat tieteelliset artikkelit. Lisäksi tutkimusryhmä julkaisee tutkimuksen aikana tuotetut toimintatavat puuttumisen kulttuurin vahvistamiseksi osana Työterveyslaitoksen verkkosivuilla jo olevaa 'Esittävien taiteiden turva- ja hyvinvointiraideria' (<https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/opas/esittavan-taiteen-turva-ja-hyvinvointiraideri>).

Osallistuminen tutkimukseen kanssatutkijana

Kanssatutkija osallistuu tutkimukseen kahdella tavalla:

- a) Kanssatutkija tekee tutkimusta yhdessä Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän ja muiden kanssatutkijoiden kanssa erikseen sovittavalla tavalla (ks. kohta Kanssatutkijan ja kanssatutkijaryhmien toiminta). Tarkemmin kanssatutkijan toiminnasta, tietosuojasta ja salassapidosta sovitaan hänen kanssaan tehtävässä sopimuksessa.
- b) Kanssatutkija osallistuu tutkittavana tutkimukseen. Tutkittavana osallistuminen tarkoittaa tilanteita, joissa Työterveyslaitoksen tutkimusryhmä haastattelee kanssatutkijoita ja pyytää kertomaan kokemuksista kanssatutkijana toimimisesta. Tätä varten kanssatutkijalta pyydetään tutkittavan suostumus tutkimukseen osallistumisesta, kerrotaan tutkittavan tietosuojasta ja oikeuksista. Luottamuksellisuus ja tietosuoja on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa tietosuojailmoituksessa.

Kanssatutkijan osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista. Kanssatutkijoille ei makseta palkkioita. Matkakulut kanssatutkijaryhmän yhteisiin tapaamisiin korvataan, ja tapaamisissa tarjotaan lounas sekä kahvi. Kanssatutkija voi peruuttaa tai keskeyttää osallistumisensa tutkimukseen, eikä tämä vaikuta kanssatutkijan kohteluun tutkimuksen aikana tai sen päätyttyä.

Kanssatutkijan ja kanssatutkijaryhmien toiminta

Kanssatutkijoilta ei edellytetä ennakolta mitään tieteellisen tutkimuksen tekemiseen liittyviä tietoja tai taitoja. Tutkimusryhmä varmistaa, että jokainen kanssatutkija saa tarvitsemansa menetelmällisen ja tutkimusetiikkaan liittyvän tuen tutkimusaineiston keruuta ja käsittelyä varten. Tutkimuksen kohteena ovat tekijät ja keinot, jotka edistävät tai ehkäisevät työturvallisuuden ja hyvinvoinnin epäkohtiin puuttumista. Tästä huolimatta kanssatutkijaryhmien tapaamisissa tai kanssatutkijoiden aineistonkeruun yhteydessä voi vastaan tulla tilanteita, jotka herättävät erityisen vahvoja tunteita oman tai toisen henkilön traumaattisista kokemuksista (nykyhetki tai aiempi työhistoria). Näistä tunteista on mahdollista keskustella Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän kanssa.

Kanssatutkijat voivat käyttää aineistonkeruuseen haluamansa määrän aikaa, ajankäyttö voi vaihdella esimerkiksi 5–55 tunnin välillä. Kanssatutkijaryhmän tapaamisiin osallistuminen vie yksittäiseltä kanssatutkijalta aikaa yhteensä enintään 20 tuntia. Tutkimuksen aikana pidetään yhteensä viisi ryhmätapaamista (yhden tapaamisen kesto on 4 tuntia). Niiden kunkin välillä on aikaa noin 4–5 viikkoa aineistonkeruuseen.

Kanssatutkijoiden ja kanssatutkijaryhmien toiminta etenee seuraavasti:

1. Ensimmäisessä kanssatutkijaryhmän tapaamisessa sovitaan kanssatutkijavaiheen toteutuksesta ja kanssatutkijaryhmän tutkimuseettisestä toiminnasta ja tietosuojasta. Kunkin kanssatutkijaryhmän kanssa sovitaan, mistä näkökulmasta kukin ryhmä tarkastelee tutkimusaihetta ja millä tavalla tutkimusaineistoa tuotetaan ja tallennetaan. Kanssatutkijat voivat esimerkiksi tuottaa omasta työstään kirjallisia muistiinpanoja (päiväkirja, sähköiset muistiinpanot), kerätä esittävän taiteen työtä koskevia muita aineistoja tai koota tarinoita.

2. Tämän jälkeen käynnistyy ensimmäinen aineistonkeruu. Tällöin kanssatutkija tuottaa tutkimusaineistoa sovittun mukaisesti. Jos kanssatutkija kerää aineistoa toisilta henkilöiltä (esimerkiksi valokuvaten, äänittäen tai haastatellen), hänen tulee pyytää aineistonkeruun kohteena olevilta henkilöiltä kirjallinen suostumus. Kanssatutkija saa Työterveyslaitokselta tarvittavat suostumuslomakkeet ja tutkimustiedotteen. Kanssatutkija toimittaa suostumuslomakkeet Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän säilytettäväksi.
3. Ensimmäisen aineistonkeruuosuuden jälkeen kukin kanssatutkijaryhmä kokoontuu jälleen ryhmätapaamiseen, jossa käsitellään kanssatutkijoiden tuottamaa aineistoa, analysoidaan sitä yhdessä sekä sovitaan seuraavan aineistonkeruun toteutuksesta.
4. Tämän jälkeen vuorottelevat aineistonkeruu ja kanssatutkijaryhmän tapaamiset.
5. Kanssatutkijatapaamisten yhteydessä kanssatutkijoilta kerätään myös tietoa kokemuksista kanssatutkijana toimimisesta.

Työterveyslaitos järjestää kanssatutkijoiden käyttöön esimerkiksi muistivihkot ja kynät. Mikäli kanssatutkijat keräävät aineistoa sähköisesti (esim. älypuhelin, tabletti), niin näihin käytetään kanssatutkijan omia laitteita. Työterveyslaitos osoittaa sähköisten tiedostojen tallennuspaikan (ShareFile) kullekin kanssatutkijalle, johon pääsy on vain kyseisellä kanssatutkijalla ja Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän jäsenillä. Jos tutkimusaineiston tuottamisesta ja käsittelystä tulee materiaalikuluja, kanssatutkijoiden tulee sopia tutkijaryhmän kanssa etukäteen niiden korvaamisesta.

Kanssatutkijat sitoutuvat vaitioloon tunnistettavia henkilöitä koskevista tiedoista, mikäli tutkimusaineiston keruun ja käsittelyn yhteydessä sellaisia tulee esiin. Kanssatutkijaryhmien tapaamisissa ei keskustella tunnistetiedoin (esimerkiksi nimillä) ryhmän ulkopuolisista henkilöistä.

Luottamuksellisuus

Kaikki tutkimuksen aikana syntyvät aineistot katsotaan luottamuksellisiksi tiedoiksi. Vaitiolovelvollisuus sitoo Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän jäseniä ja kanssatutkijoita.

Tulokset analysoidaan ja raportoidaan ryhmätasolla siten, että yksittäisiä kanssatutkijoita, osallistujia, yrityksiä ja organisaatioita ei ole mahdollista tunnistaa.

Tutkimuksen tuloksia voidaan esitellä tieteellisissä ja muissa seminaareissa sekä raportoida julkisissa raporteissa ja mm. tieteellisissä aikakauslehdissä siten, että henkilöitä tai organisaatioita ei voi tunnistaa.

Tämä tutkimustiedote ja tietosuojailmoitus ovat luettavissa tutkimuksen [www-sivulla](#) 30.6.2023 asti.

Lisätietoja tutkimuksesta

Työterveyslaitos

Susanna Visuri
projektipäällikkö
susanna.visuri@ttl.fi
+358 46 851 5912

Anna-Maria Teperi
tutkimuksen vastuullinen johtaja
anna-maria.teperi@ttl.fi
+358 43 825 7454

Liite. Tietosuojailmoitus tutkittavalle

Floor is Ours! -tutkimuksen toteuttaa ja siitä vastaa Työterveyslaitos. Tutkimusprosessin aikana tuotetun tutkimusaineiston käyttöoikeus on Työterveyslaitoksella. Tutkittavilta kerätty tutkimusaineisto muodostaa henkilökisterin, jonka ylläpitäjien ja vastuuhenkilöiden yhteystiedot ovat alla.

Rekisterin pitäjän yhteystiedot

Työterveyslaitos
Topeliuksenkatu 41 b
00250 Helsinki
puh. 030 4741 (vaihde)

Postiosoite:

PL 40
00032 Työterveyslaitos

Rekisterin vastuuhenkilön yhteystiedot

Susanna Visuri, vanhempi asiantuntija
Lemminkäisenkatu 14-18 B
20520 Turku
puh. 046 8515912
sähköposti: susanna.visuri@ttl.fi

Postiosoite:

20032 Työterveyslaitos

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaavan yhteystiedot

Työterveyslaitos/tietosuojavastaava
PL 40
00032 Työterveyslaitos
puh. 030 474 2429
sähköposti: tsv@ttl.fi

Tutkimusaineiston kerääminen, käsittely ja arkistointi

Tutkimusaineistoa kerätään kanssatutkijoilta heidän suostumuksellaan kanssatutkijaryhmien tapaamisissa (haastattelut, muistiinpanot). Aineisto kerätään ja analysoidaan tunnistetiedoin käyttäen henkilökohtaista tutkimushenkilökoodia. Tulokset raportoidaan siten, että yksittäisiä yrityksiä tai henkilöitä ei ole mahdollista tunnistaa. Aineistoja käytetään vain tieteelliseen tutkimukseen eikä yksittäistä organisaatiota tai henkilöä koskevia tietoja luovuteta muille tahoille

Tutkimusaineistoon on pääsy vain Työterveyslaitoksen tutkimusryhmän jäsenillä, joita sitoo vaitiolovelvollisuus. Työterveyslaitoksen tutkijat käsittelevät ja säilyttävät aineistoa tietoturvasääntöjen mukaisesti Työterveyslaitoksen palvelimella noudattaen tutkimusta koskevaa lainsäädäntöä sekä voimassaolevaa Työterveyslaitoksen salassa pidettävien aineistojen käsittely- ja tietoturvaohjetta, jotka ohjaavat aineistojen turvalliseen käsittelyyn. Työterveyslaitoksen tietojärjestelmät ovat suojatut palomureilla ja niiden käyttöoikeudet vaativat tietohallinnon myöntämän käyttäjätunnuksen ja salasanan. Fyysinen tutkimusaineisto (esimerkiksi paperiset lomakkeet) säilytetään lukituissa tiloissa ja lukituissa kaapeissa, rakennuksessa on kulunvalvonta.

Tutkimusaineisto arkistoidaan pysyvästi tunnistetiedoin Työterveyslaitoksen tutkimusarkistoon tutkimusprojektin päättymisen (30.6.2023) ja tutkimusaineistosta kirjoitettavien tieteellisten julkaisujen hyväksymisen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31.12.2025.

Tutkittavan oikeudet

Tutkittavalla on oikeus peruuttaa tutkimukseen osallistuminen ottamalla yhteyttä edellä mainittuun rekisterin vastuuhenkilöön. Tutkittavalla on oikeus pyytää pääsyä itseään koskeviin henkilötietoihin ja pyytää yksilöinti- ja yhteystietoihin oikaisua. Tutkittavalla on myös oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojaviranomaiselle. Tutkittavalla ei ole oikeutta poistaa tietojaan tieteelliseen tutkimukseen käytetystä rekisteristä, sillä Arkistolaitos on määrännyt Työterveyslaitoksen tieteellisen tutkimuksen henkilökisterit pysyvästi säilytettäväksi. Tarkemmat tiedot Työterveyslaitoksen yleisestä tietosuojakäytännöstä on Työterveyslaitoksen verkkosivuilla (<https://www.ttl.fi/tyoterveyslaitoksen-tutkimustoiminnan-tietosuojakaytanto/>) ja lisätietoja saa rekisterin vastuuhenkilöltä.